

Advies klankbordgroep over het Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO)

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

T 030 274 91 11
F 030 274 29 71
info@rivm.nl

20 augustus 2015

1 Aanbevelingen klankbordgroep

In deze notitie reageert de klankbordgroep op de voorgestelde aanpassingen van het onderzoek naar bestrijdingsmiddelen en omwonenden en agendeert onderwerpen aanpalend aan het onderzoek. Deze aanbevelingen zijn voortgekomen uit de vergadering van de klankbordgroep op 29 juni in Utrecht. De aanbevelingen worden aangeboden aan het RIVM, die het Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO) coördineert.

2 Fasering van het onderzoek

De opdracht aan het RIVM voor het onderzoek wordt verleend door de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken. De betreffende staatssecretarissen hebben besloten het gehele onderzoek uit te voeren, maar willen het faseren.

- Fase 1 richt zich op de bloembollenteelt; in 2015 wordt het onderzoek voorbereid, in 2016 en 2017 vinden de metingen plaats en in 2018 wordt het rapport opgeleverd.
- Fase 2 richt zich op de fruitteelt; in 2018 is de voorbereiding, in 2019 en 2020 worden metingen gedaan en 2021 wordt het rapport verwacht.

De ervaringen die opgedaan worden met de bloembollenteelt zijn mogelijk ook bruikbaar voor de aanpak van fruitteelt, waardoor later tijd kan worden bespaard.

De fasering verandert niet de scope van het onderzoek, maar brengt wel een aantal aandachtspunten met zich mee:

- Resultaten uit de eerste fase zullen niet zo sterk zijn dan wanneer beide teelten tegelijkertijd zouden worden onderzocht.
- Er zullen nieuwe referentiegroepen moeten komen.

De drie hoofdcomponenten van het onderzoek blijven echter gelijk:

- De blootstelling van een grotere groep omwonenden wordt bekeken via bio- en milieumonitoring.
- Er worden experimenten bij een proefboerderij uitgevoerd.
- Er worden in de eerste fase vijf stoffen (analytes) gemeten.

De klankbordgroep vraagt aandacht voor:

- De wijze waarop gecommuniceerd wordt over het onderzoek en met name met gemeenten, omwonenden en telers. De fasering verandert hier niets aan. Het is echter een punt van aandacht waar de klankbordgroep graag bij betrokken wordt.
- De klankbordgroep wordt ook in de nieuwe opzet graag betrokken bij de keuze van de te meten stoffen.

- Binnen milieumonitoring kan met de GC-MS (gas chromatography–mass spectrometry) meer informatie dan over de vijf stoffen worden verzameld. De klankbordgroep wil graag dat dit materiaal bewaard wordt, zodat wanneer een andere stof ook de moeite waard blijkt om nader te bekijken, de gegevens in de milieu- of biobank beschikbaar zijn.
- De klankbordgroep vraagt ook om blijvende alertheid op de mogelijke aanwezigheid van illegale middelen.

2.1 Advies

Ondanks de teleurstelling dat het onderzoek in de fruitteelt nu langer op zich zal laten wachten, adviseert de klankbordgroep positief over de nieuwe onderzoeksopzet. De klankbordgroep heeft het vertrouwen dat de inherente kwaliteiten van het onderzoek ook met de fasering overeind blijven.

Tevens adviseert de klankbordgroep om zo snel mogelijk aan de gang te gaan en communicatie over het onderzoek zorgvuldig op te pakken.

3 Onderwerpen aanpalend aan het onderzoek

Nu de doorlooptijd van het onderzoek langer wordt, is de vraag wat er in de tussentijd gedaan kan worden om de kans op eventuele blootstelling zo klein mogelijk te houden, van groter belang. Tegen deze achtergrond vraagt de klankbordgroep aandacht voor:

1. Het stimuleren van het maken van afspraken tussen telers en omwonenden of gevoelige objecten over gedragscodes. In deze vrijwillige afspraken is een bepaling opgenomen dat de uitkomsten van onderhavig onderzoek een nieuw licht kunnen werpen op de afspraken.
2. De mogelijkheden benutten die het verdrag van Lissabon en de Richtlijn Duurzaam Gebruik bieden om voor kwetsbare groepen extra maatregelen te treffen.
3. Gemeenten voorzien van informatie, gezien er steeds meer vragen komen van gemeenten over afstanden tot percelen in bestemmingsplannen.
4. De adviezen van de Gezondheidsraad actiever en beter te ontsluiten via de GGD, NVWA en gemeenten.
5. Het voeren van het gesprek over ethische vragen rond de problematiek van bestrijdingsmiddelen en omwonenden.

Er zal zorgvuldig omgegaan moeten worden met het feit dat er nu nog geen gegevens zijn over blootstelling en de wens om vooruitlopend op de resultaten van het onderzoek al maatregelen te willen treffen.

De klankbordgroep is opgericht om het onderzoek te begeleiden, niet om advies te geven over onderwerpen aanpalend aan het onderzoek. De expertise en partijen die zitting hebben in de klankbordgroep kunnen – indien wenselijk – hier echter wel voor benut worden.